

залізодефіцитна анемія I ступеня – потребують розробки ефективних методів клінічної діагностики та відповідних лікувально-профілактичних заходів.

Нами були обстежені діти, які проходили лікування на базі ДКЛ № 5 та ДКЛ № 8 м. Києва. Як критерії для аналізу були відібрані анамнестичні дані, клінічні прояви дефіциту заліза та супутніх захворювань, показники червоної крові: кількість еритроцитів, гемоглобіну, вміст сироваткового заліза (СЗ) та загальної залізов'язуючої здатності сироватки (ЗЗЗС). За станом обміну заліза діти були розподілені на 3 групи: діти без порушення обміну заліза (ПОЗ), діти з латентним дефіцитом заліза (ЛДЗ) та діти з залізодефіцитною анемією I ступеня (ЗДА). Також проводили визначення вмісту хімічних елементів у волосі обстежуваних дітей за допомогою рентгенофлюоресцентного спектрометра «Elva X» та його референтної бази. Для статистичної обробки одержаних показників застосовували наступні методики: порівняння кількісних показників проводили за допомогою t-критерію Ст'юдента для залежних та незалежних вибірок; зміни клінічної картини оцінювали за допомогою методу порівняння двох пропорцій. Статистичну обробку даних проводили з використанням програмного пакету MS Excel.

Клінічні ознаки дефіциту заліза були згруповані за проявами трьох синдромів: сидеропенії, гемічної гіпоксії та метаболічної інтоксикації. Аналіз отриманих даних виявив, що статистично вірогідно частіше у дітей з сидеропеніями (ЛДЗ та ЗДА), у порівнянні з дітьми без ПОЗ, зустрічаються і можуть використовуватися для діагностики початкових стадій сидеропенії такі клінічні ознаки, як:

наявність блідості та сухості шкірних покривів, тахікардії у спокої, скарги на головний біль, слабкість, втомлюваність. Ці ознаки були зазначені нами як ранні. Таким чином, діти, які мають перелічені симптоми, навіть за умов нормальної величини значень гемоглобіну, потребують подальшого дообстеження.

Нами був проведений аналіз вмісту хімічних елементів у волосі обстежуваних дітей, який виявив більшу кількість мікроелементозів у дітей з порушенням обміну заліза у порівнянні з дітьми без порушення обміну заліза.

У терапії дітей застосовували комбіновані препарати заліза. Ефективність лікування оцінювали за змінами лабораторних показників та вираженості клінічних проявів сидеропенії через 1 місяць від початку лікування. У досліджуваній групі спостерігалась більш виражена позитивна динаміка лабораторних показників (цифри гемоглобіну та сироваткового заліза були вірогідно вищими) та деяких клінічних ознак, а саме симптомів метаболічної інтоксикації (головний біль, емоційна лабільність).

Таким чином, для клінічної діагностики дефіциту заліза на ранніх етапах його формування, зокрема на стадії латентного дефіциту заліза, необхідною умовою є ретельний аналіз анамнестичних даних, скарг, об'єктивного статусу супутньої патології, що дозволить своєчасно провести лабораторне обстеження та забезпечити комплекс профілактично-лікувальних заходів з усунення порушень обміну заліза, що мають включати в себе комплексне застосування феротерапії, а також враховувати супутнє порушення обміну окремих хімічних елементів.

ФІТОТЕРАПІЯ ПРИ ДЕЯКИХ ДЕРМАТОЛОГІЧНИХ ТА КОСМЕТИЧНИХ ПРОБЛЕМАХ

■ ¹Т. П. Гарник, ²А. Б. Пилипчук, ¹Л. Г. Дудченко, ¹В. О. Петріщева

■ ¹Київський медичний університет Української асоціації народної медицини

²Київський міський центр радіологічного захисту населення

В останні роки фітотерапевтичні засоби набувають все більшого значення при вирішенні багатьох проблем у дерматології та косметології.

Метою наших досліджень було вивчення дії доступних фітоформ, які можна використати в домашніх умовах, при лікуванні дерматитів та для догляду за шкірою та волоссям.

У теплу пору року актуальним є пошук ефективних засобів для відлякування комах та усунення неприємних наслідків від їх укусів.

Для відлякування мух, тарганів як інсектициди у побуті в теплу пору року можуть бути використані свіжі квіти бузини чорної та ваточника сірійського. Для зняття алергічних проявів у вигляді кропив'янки, запалення, на-

бряку та свербіння при укусах бджіл, ос та інших комах ефективними є змазування та втирання у шкіру уражених частин тіла таких галенових препаратів: соку листя петрушки, настою трави, відвару або мазі з кореневищ гадючника в'язолистного, настоїв трави лободи білої або листя малини. Доцільно накладати на місце укусу комах компреси з кашки, з листя та стебел портулака городнього або листя цикорію дикого. Внутрішній прийом настою листя кропиви дводомної допомагав при сінній лихоманці та інших проявах алергічних реакцій. Для полегшення шкірних алергічних реакцій на нікель та інші метали застосовували мазі з нагідками та ромашкою аптечною. Для зменшення висипань та ослаблення алергічних дерматитів добре використовувати ванни з суцвіттями ромашки та календули,

а також з вівсяного борошна тонкого помолу, так званого колоїдного вівсяного борошна.

При будь-яких алергічних проявах, спричинених різними алергенами (укуси комах, пил, пилок, спори грибів, шерсть тварин, холод та ін.) корисні холодні інгаляції та ванни з ефірними оліями. Ефірні олії треба підбирати індивідуально, попередньо перевіривши на відсутність ідіосинкразії (несприйняття) за нюховим та шкірним тестом.

Найбільш ефективними при алергічних проявах були ефірні олії лаванди, анісу, василька, ялівцю, ромашки аптечної, санталу, чебрецю, фенхелю, шавлії, які мають антитоксичну та протизапальну дію.

У доповнення до медикаментозного лікування червоного лишая корисними були аплікації з плодів дині та настою крайових квіток соняшника, а висівкового лишая – з кашки селери, шавлії та плодів дині.

Введення крес-салату та листового салату посівного у харчовий раціон дозволяло покращити сон та зняти відчуття тривоги у людей похилого віку. При безсонні добре сполучати з внутрішнім прийомом настоянки насіння кропу на вині. Нормалізація емоційного фону та сну позитивно впливало на зовнішній вигляд пацієнтів, сприяло свіжості їх обличчя.

Підручні домашні косметичні засоби з цибулин цибулі, плодів кавуна, дині, огірка, бульб картоплі, коренеплодів моркви у вигляді масок, аплікацій були успішно застосовані для догляду за шкірою та волоссям різного типу.

Відвар плодів дині та кашка з плодів огірків виявилися досить ефективними засобами при пігментних плямах, веснівках. Борошно з насіння зеленого горошку, розведене молочною сироваткою у так званій римській масці, сприяло омолодженню шкіри, упереджувало та усувало зморшки, надавало шкірі свіжості, пружності.

Маска з м'якуша помідорів була ефективною для зневодненої сухої шкіри.

Сік хрону добре очищав забруднену жирну шкіру.

Маски зі свіжовиготовленими соками помідорів або моркви надавали пружності, свіжості шкірі та були ефективними для профілактики та усунення зморшок на обличчі та шиї, сприяли очищенню забрудненої та тонізації стомленої шкіри.

Внутрішній прийом відвару кореня петрушки при гіпергідрозі сприяв зменшенню пітливості.

Масаж волосистої частини голови з соком чорної редьки був рекомендований для догляду за жирним волоссям, а також при лупі.

ХАРЧОВІ РОСЛИНИ У ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ

■ ¹Т. П. Гарник, ²А. Б. Пилипчук, ¹Л. Г. Дудченко, ¹К. В. Гарник, ¹В. О. Петріщева

■ ¹Київський медичний університет Української асоціації народної медицини

²Київський міський центр радіологічного захисту населення

Харчові рослини є джерелом багатьох цінних біологічно-активних речовин і тому мають крім харчового значення ще й широкий спектр терапевтичної дії.

Метою нашої роботи було дослідження значення галунових форм з харчових рослин для профілактики та лікування порушень роботи шлунково-кишкового тракту.

Нами перевірено дію галунових форм з харчових рослин для упередження та лікування захворювань в гастроентерології.

Одним з кращих лікувальних засобів при захворюваннях печінки та при застоях жовчі є настій кукурудзяних приймочок. Холагенну та жовчогінну дію мають свіжий сік коренеплодів буряка звичайного, моркви посівної, огірка посівного, білокачанної капусти, свіжих яблук, різних страв з кабачків, патисонів, гарбуза.

Нормалізації роботи підшлункової залози сприяв сік коренеплодів редьки чорної посівної, настій стручків квасолі звичайної та гарбузова каша.

Ріпа в салатах у свіжому вигляді або притушена підвищувала апетит, допомагала при запорах та сприяла укріпленню організму як вітамінний засіб.

При спастичному коліті знімали больовий синдром соком з листя капусти білокачанної та використанням у харчовому раціоні гречаної каші та салатів з листя капусти та шавлії звичайного.

При гастритах, особливо з пониженою кислотністю, ентероколіті рекомендували чай з трави васильків звичайних.

Свіжий сік хрину звичайного, розведений водою, та свіжоприготований сік капусти білокачанної або коренеплодів моркви були ефективними при гіпоацидних гастритах.

При гіперацидному гастриті допомагають зменшити кислотність шлункового соку сік або салат з буряка звичайного, можна у поєднанні з соком яблук та моркви. А для профілактики та лікування гіперацидних гастритів корисно споживати гарбузову кашу, зварену на розведеному молоці.

Свіжий сік салату посівного знімав біль при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, а також при гастритах. Свіжий сік капусти білокачанної, що містить вітаміни, є ефективним противиразковим засобом.